

Vervallen rubriceringsaanduiding

Aan de leden van
het Kwaliteitsteam Renovatie Binnenhof

Rijksvastgoedbedrijf
Atelier Rijksbouwmeester

Korte Voorhout 7
Postbus 16169
2500 BD Den Haag

Contactpersoon
10.2.e Wob

@rijksoverheid.nl

Datum
12 mei 2020

verslag

Bijeenkomst Kwaliteitsteam

Vergaderdatum en -tijd 12 mei 2021, 9:00 – 10:15 uur
Vergaderplaats Webex (digitaal)

Aanwezig

Floris Alkemade (Rijksbouwmeester), Marc Unger (RVB), 10.2.e Wob
(stedenbouw), 10.2.e Wob (erfgoed), 10.2.e Wob
(duurzaamheid), 10.2.e Wob (politieke geschiedenis) 10.2.e Wob
(ARBM), 10.2.e Wob (ARBM), 10.2.e Wob (secretaris)

Opening en welkom

Floris opent de vergadering. Op het verslag van de bijeenkomst van het Kwaliteitsteam van 14 april jl. wordt een enkele opmerking gemaakt. Dit verslag wordt de volgende keer nogmaals ter vaststelling voorgelegd.

Intern beraad

De leden van het Kwaliteitsteam reflecteren op de afgelopen periode en kijken vooruit. Een aantal observaties komen ter sprake:

Observaties bijeenkomsten Kwaliteitsteam

- De informatie aan het Kwaliteitsteam over de planning en de strategische agenda van de renovatie moet beter. De leden weten niet precies op welk moment de verschillende onderwerpen in het Kwaliteitsteam ingebracht worden en ook is er geen zicht op welke onderwerpen wellicht onterecht niet geagendeerd worden. Het Kwaliteitsteam reageert vaak ter plekke in de bijeenkomsten op de gepresenteerde ontwerpen van de architecten en adviseurs. Er is meer behoefte aan een langetermijnperspectief en zicht op de planning, zodat er duidelijk is wat wanneer geagendeerd wordt.
- De presentaties en uitwisseling tijdens de bijeenkomsten van het Kwaliteitsteam gaan vaak in op het detailniveau. Een holistisch perspectief op het geheel ontbreekt soms. De leden benadrukken dat het van belang is om meer grip te krijgen op het totaalbeeld – op het Binnenhof als geheel. Hierbij gaat het enerzijds om de samenhang tussen de voorstellen in de verschillende bouwdelen en anderzijds om een aantal aspecten die betrekking hebben op het gehele complex en bouwdeel-overstijgend zijn, zoals veiligheid en representativiteit. Het overzicht van het totaal is nodig om een goed verhaal te kunnen formuleren over de visie en kwaliteit.

- De afstemming tussen het kwaliteitsteam en de verschillende ontwerpers loopt goed. Er wordt aangegeven dat de ontwerpers het nuttig vinden om de plannen voor te leggen aan het Kwaliteitsteam. De leden hebben het idee dat de ontwerpers met de adviezen die worden gegeven uit de voeten kunnen.
- Het is echter niet altijd duidelijk wat de precieze impact is van de adviezen die door het Kwaliteitsteam worden gegeven/in hoeverre de adviezen worden opgevolgd. De projectdirecteur geeft aan dat er doorgaans veel aandacht voor de functionaliteit is maar erg weinig oog voor de kwaliteit. Het blijft daarom belangrijk om de projectleiding en de gebruikers te betrekken bij de bijeenkomsten van het Kwaliteitsteam.
- Er zou meer gebruik gemaakt kunnen worden van de individuele expertise van de verschillende leden van het Kwaliteitsteam.

Observaties met betrekking tot het proces:

- Het is voor de leden een zoektocht geweest naar wat de precieze rol en positie van het Kwaliteitsteam is. Het zou goed geweest zijn als er aan het begin van het proces een heldere governance zou zijn opgesteld. Het is soms lastig om het krachtenveld te overzien waarbinnen het Kwaliteitsteam opereert.
- Er lijkt een spanning te bestaan tussen de kwaliteit van de ontwerpen en de uitvoering. In de bestuurlijke context speelt kwaliteit nog een ondergeschikte rol en gaat het voornamelijk over de invulling van de termen 'sober en doelmatig'. In de loop van het proces zal kwaliteit alleen maar belangrijker en zichtbaarder worden, juist ook tijdens de uitvoering. Op dat moment zijn de ontwerpen echter al klaar. Het is noodzakelijk dat 'kwaliteit' ook op bestuurlijk niveau volwaardig mee gaat doen. Daarnaast is het van belang om gesprekken te voeren over de invulling die wordt gegeven aan de termen 'sober en doelmatig' en te kijken naar de tijdsduur/termijn waarop iets wordt voorgesteld. Een bepaalde keuze kan op een termijn van 5-10 jaar als sober en doelmatig gezien worden, maar op de lange termijn van 30 jaar juist een verspilling zijn. Juist bij de renovatie van het Binnenhof is het logisch en noodzakelijk om naar de lange termijn te kijken.
- De gebruiker heeft in sommige gevallen een dubbele rol (de rol van gebruiker en van toezichthouder). Dit zorgt ervoor dat de gebruikersbelangen dominant kunnen zijn en dat het lastig kan zijn om vooruitgang van de integrale bouwopgave te bewerkstelligen. Het Kwaliteitsteam heeft hier weinig invloed op en benadrukt dat het van belang is om te focussen op ontwerp en kwaliteit. Het RVB is verantwoordelijk voor het proces.
- Het Kwaliteitsteam geeft aan dat het uiteraard wel van wezenlijk belang is om goed contact met de gebruikers te onderhouden.

Actiepunten

- Er wordt voorgesteld om een '*dag van het Binnenhof*' te organiseren vlak voor de uithuizing. Op deze dag krijgen de verschillende ontwerpers de mogelijkheid om de stand van zaken van de ontwerpen te presenteren zodat onderlinge verbanden zichtbaar kunnen worden gemaakt. De verschillende gebruikers worden voor deze bijeenkomst ook uitgenodigd. Ten aanzien van de Covid-19 maatregelen zal t.z.t. bekeken worden of dit wellicht deels ook online zal gebeuren.

- De projectdirecteur geeft inzicht in de planning. Het Atelier Rijksbouwmeester maakt in samenwerking met de projectdirecteur een *'planningskaart'*, zodat duidelijk is op welk moment bepaalde onderwerpen urgent zijn en op welk moment een bepaald onderwerp ingebracht wordt in een bijeenkomst van het Kwaliteitsteam.
- De visie van het Kwaliteitsteam is drie jaar geleden opgesteld. Een aantal ambities uit het visiedocument worden nu uitgevoerd. Het is van belang om de visie te herijken, omdat het project in een nieuwe fase komt. Gevraagd wordt aan de leden om hun visie te herijken. Tijdens de komende vergaderingen kan hier verder over gesproken worden.
- Op het gebied van duurzaamheid is nog veel te doen. Hier kan het Kwaliteitsteam een bijdrage leveren bv door een interview in een landelijk dagblad. Ook andere inzet en grotere zichtbaarheid van de Kwaliteitsteamleden is mogelijk.
- Nu het project in een volgende fase komt, is het van belang om na te denken over het functioneren van het Kwaliteitsteam op de langere termijn. Na een VO en DO is kwaliteitscontrole nog steeds van belang. De vraag is alleen in welke vorm. Hier wordt tijdens een volgende bijeenkomst van het Kwaliteitsteam verder op in gegaan.
- Het zou goed zijn als de voorzitter van het Kwaliteitsteam kennismaakt met de nieuwe Kamervoorzitter van de Tweede Kamer.
- Er wordt afgesproken dat de leden de presentaties van de ontwerpers voortaan voor de bijeenkomst ontvangen, zodat zij de vergadering beter kunnen voorbereiden.
- Het is van belang om te onderzoeken welke aspecten nog ontbreken als men naar het overzicht van de adviezen kijkt.

Mededelingen en afsluiting

De volgende bijeenkomst van het Kwaliteitsteam is op woensdag 7 juli van 9:00 – 12:00 uur.